OS – 098

III Semester B.A./B.Sc./B.Sc. (FAD) Examination, October/November 2012
(Repeaters 2011-12 and Onwards Scheme)
LANGUAGE SANSKRIT (Paper – III)
Abhijñāna Śākuntalam (Acts I to IV) and History of Sanskrit Literature

Time : 3 Hours Max. Marks : 90

Instruction : *Answer in* ***Sanskrit, Kannada*** *or* ***English.***

I. विषयद्वयमधिकृत्य प्रबन्धं लिखत। **(2×10=20)**

ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on **any two** of the following.

1) अभिज्ञानशाकुन्तलस्य प्रथमाङ्कम्।

ಅಭಿಜ್ಞಾನ ಶಾಕುಂತಲ ನಾಟಕದ ಮೊದಲನೆಯ ಅಂಕ.

The First Act of Abhijñāna Śākuntalam.

2) अभिज्ञानशाकुन्तलस्य द्वितीयाङ्कम्।

ಅಭಿಜ್ಞಾನ ಶಾಕುಂತಲ ನಾಟಕದ ಎರಡನೆಯ ಅಂಕ.

The Second Act of Abhijñāna Śākuntalam.

3) दुष्यन्तस्य पात्रचित्रणं कुरुत।

ದುಷ್ಯಂತನ ಪಾತ್ರ ಚಿತ್ರಣ.

Sketch the character of Dushyanta.

II. चतुर्णां श्लोकानां अनुवादं कृत्वा विवरणं लिखत। **(4×5=20)**

ನಾಲ್ಕು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ, ಭಾವಾರ್ಥವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Translate and explain **any four** Ślokas.

1) नीवाराः शुकगर्भकोटरमुखभ्रष्टस्तरूणामधः
प्रस्निग्धाः क्वचिदिङ्गुदीफलभिदः सूच्यन्त एवोपलाः।
विश्वासोपगमादभिन्नगतयः शब्दं सहन्ते मृगाः
तोयाधारपथाश्च वल्कल शिखानिष्यन्दरेखाङ्किताः॥

P.T.O.

http://www.onlinebu.com

2) चित्रे निवेश्य परिकल्पितसत्त्वयोगा
रूपोच्चयेन महता विधिना कृता नु।
स्त्रीरत्नसृष्टिरपरा प्रतिभाति सा मे
धातुर्विभुत्वमनुचिन्त्य वपुश्च तस्याः ।।

3) तव कुसुमशरत्वं शीतरश्मित्वमिन्दो–
र्द्वयमिदमयतार्थं दृश्यते मद्विधेषु।
विसृजति हिमगर्भैरग्निमिन्दुर्मयूखैः
त्वमपि कुसुमबाणान् वज्रसारीकरोषि ।।

4) चलापाङ्गां दृष्टिं स्पृशसि बहुशो वेपथुमतीं
रहस्याख्यायीव स्वनसि मृदु कर्णान्तिकचरः।
करौ व्याधून्वत्याः पिबसि रतिसर्वस्वमधरं
वयं तत्त्वान्वेषान्मधुकर हतास्त्वं खलु कृती ।।

5) अयं स ते तिष्ठति सङ्गमोत्सुको
विशङ्कसे भीरू यतोऽवधीरणाम्।
लभेत वा प्रार्थयिता न वा श्रियं
श्रिया दुरापः कथमीप्सितो भवेत् ।।

6) यास्यत्यद्य शकुन्तलेति हृदयं संस्पृष्टमुत्कण्ठया
कण्ठः स्तम्भितबाष्पवृत्तिकलुषश्चिन्ताजडं दर्शनम्।
वैकलव्यं मम तावदीदृशमिदं स्नेहादरण्यौकसः
पीड्यन्ते गृहिणः कथं नु तनयाविश्लेषदुःखैर्नवैः ।।

www.onlinebu.com

http://www.onlinebu.com http://www.onlinebu.com

http://www.onlinebu.com

III. भाषान्तरं कुरुत। **(1×10=10)**

ಭಾಷಾಂತರಿಸಿ.

Translate the following dialogue.

शकुन्तला – अनसूये, गमिष्याम्यहम्।

अनसूया – किं निमित्तम्।

शकुन्तला – इमां असरबद्धप्रलापिनीं प्रियंवदां आर्यायै निवेदयिष्यामि।

अनसूया – सखि, न युक्तमाश्रमवासिनो जनस्य अकृतसंत्कारं अतिथिविशेषं विसृज्य स्वच्छन्दतो गमनम्।

अथवा / ಅಥವಾ / OR

विदूषकः – भो गृहीतपाथेयो भव। कृतं त्वयोपवनं तपोवनमिति तर्कयामि।

राजा – सखे चिन्तय तावत् केनाप्यपदेशेन पुनराश्रमपदं गच्छामः।

विदूषकः – (चिन्तयित्वा) भोः, कोऽन्यः उपायः। ननु भवान् राजा।

राजा – ततः किम् ?

विदूषकः – नीवारषड्भागं तावत् तपसा उपहरन्तु इति।

IV. त्रयाणां वाक्यानां ससन्दर्भं विवृणुत। **(3×4=12)**

ಮೂರು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭ ಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿ.

Explain with reference to context **any three** of the following.

1) मृगानुसारिणं साक्षात् पश्यामीव पिनाकिनम्।

2) किमिव हि मधुराणां मण्डनं नाकृतीनाम्।

3) सनाथा इदानीं धर्मचारिणः।

4) वयस्य न मे हस्तपादं प्रसरति।

5) सखि शकुन्तले, अपि सुखयति ते नलिनीपत्रजवातः।

6) यान्त्येवं गृहिणीपदं युवतयो वामाः कुलस्याधयः।

http://www.onlinebu.com

V. द्वयोः लघुटिप्पणीं लिखत। **(2×4=8)**

ಎರಡು ವಿಷಯುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Write short notes on **any two** of the following.

1) सूत्रधारः।

2) कण्वः।

3) विष्कम्भकः।

4) मृगयाप्रसङ्गः।

VI. अ) **संस्कृत**नाटकस्य लक्षणं अधिकृत्य प्रबन्धं लिखत। **10**

ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಟಕ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on the characteristic features of **Sanskrit** drama.

अथवा / ಅಥವಾ / OR

कालिदासस्य नाटकानि अधिकृत्य प्रबन्धं लिखत।

ಕಾಳಿದಾಸನ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on the dramas of Kalidasa.

आ) **द्वयोः** लघुटिप्पणीं लिखत। **(2×5=10)**

ಎರಡು ವಿಷಯುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Write short notes on **any two** of the following.

1) अश्वघोषः।

2) स्वप्नवासवदत्तम्।

3) मृच्छकटिकम्।

4) भासरूपकाणि तेषां आकराणि च।

---

http://www.onlinebu.com http://www.onlinebu.com